

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษานุภูมิภาคแม่น้ำโขง

Factors of Strategic Leadership School Administrators Affecting of Students Desirable Characteristics In School Meakong Region Educational Area

เชวงศักดิ์ พฤกษะเทเวศ¹ ประยูทธ ชูสอน² และ เชษฐา โพธิ์ประทับ³

Chawengsak Phrueksathewet¹ Prayuth Chusorn² and Chettha Bhoprathap³

¹อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

²อาจารย์ประจำ สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษานุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนและระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานุภูมิภาคแม่น้ำโขง 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานุภูมิภาคแม่น้ำโขงและ 3. ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานุภูมิภาคแม่น้ำโขง ประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานุภูมิภาคแม่น้ำโขง 7 จังหวัด จำนวน 2,515 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้จำนวนตัวอย่าง จำนวน 335 คน และใช้การสุ่มอย่างง่ายแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพแบบเฉพาะเจาะจงโรงเรียนจังหวัดละ 2 โรงเรียนเฉพาะในเขตพื้นที่บริการการศึกษากลุ่มน้ำโขงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด คือ 1.แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนและ 3.แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation) และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยโดยใช้การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) แบบขั้นบันได (Stepwise method) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสังเคราะห์ประเด็นสำคัญจากการนำเสนอข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและนำมาสรุปหาความสัมพันธ์เชิงอธิบายสาเหตุของปรากฏการณ์

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตลุ่มน้ำโขง โดยภาพรวมและรายด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในเขตลุ่มน้ำโขง การแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก
2. ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตลุ่มน้ำโขงมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์ กับการเป็นคนดี การเป็นคนเก่ง และการมีความสุข อยู่ในระดับ ปานกลาง ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ กับ ด้านการมีความสุข อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียนที่สนับสนุนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในด้านต่างๆประกอบด้วย 1. ด้านเด็กดี โครงการ/กิจกรรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม

¹Corresponding author. Tel: 099 7956264

E-mail address: chawengsak@kku.ac.th

ด้านยาเสพติด โครงการดาวเด็กดี สมุดบันทึกความดีกิจกรรมนักเรียนชั้นอนุบาล/มัธยมศึกษาตอนต้น 2. ด้านเด็กเก่ง โครงการ/กิจกรรมเน้นทักษะความคิด ทักษะการทำงาน 3. ด้านการมีความสุข โครงการอาหารกลางวัน นมโรงเรียนการแสดงออกของนักเรียนต่อที่สาธารณะกิจกรรมบัณฑิตน้อย

3. ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนเขตพื้นที่ การศึกษา กลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วย 1) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด (TA11) และ 2) การแก้ไขหรือปรับปรุง สิ่งที่เกิดผลไปจากมาตรฐาน (TA12) เป็นปัจจัยเชิงบวก สมการนี้มีอำนาจการทำนาย 0.330 หรือ ร้อยละ 33.00

$$\text{คุณลักษณะที่พึงประสงค์} = 2.058 + 0.291 \text{ TA12} + 0.189 \text{ TA11}$$

$$R^2 = 0.330 \quad \text{Adj.} R^2 = 0.327$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน พื้นที่การศึกษานูภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

Abstract

The study of factors of strategic leadership school administrators effecting the desirable characteristics of students in the Mekong region educational area schools has the purposes 1. To study the condition level and correlation between strategic leadership administrators and the desirable characteristics of students in the Mekong region educational area schools 2. To study strategic leadership factors which effect the desirable characteristics of students in the Mekong region educational area schools. The demographic population are school administrators and teachers in the Mekong region total 2,515 persons determining sample size by using Krejcie & Morgan Table based on number of 335 persons and utilizing Systematic Random Sampling. Research tools composed of two sets of questionnaires which are 1.School Administrators and teachers questionnaires of administrators' strategic leadership 2. Desirable Characteristics of Students Questionnaires and 3. Data collection of focus groups. The data analysis utilizing instant computerized program to analyze fundamental statistics : Percentage, Means, Standard Deviation. The analysis of variable relations utilizing Pearson's Product Moment Correlation and factor analysis utilizing multiple regression (Stepwise method), qualitative data utilizing content analysis of main issues from sampling group data presentation and conclusion of descriptive correlation of phenomenon

Research results

1. Strategic leadership of school administrators in Mekong region educational area schools overview and individual behavioral strategic leadership were at a high level. The desirable characteristics of students in Mekong region student expressions concerning in desirable physical overview and individual were at a high level.

2. Strategic leadership of school administrators in Mekong region educational area has correlation with desirable characteristics of students in Mekong region at a medium level. Strategic Leadership in terms of controlling and strategic evaluation has correlation with being good person, being talent and being happy person at medium level, in terms of organization direction and practice has correlation with happiness at medium level. The critical issues of programs projects/activities which support student's desirable characteristics are 1. Good Student's activities/ anti-drugs campaign at ethical school camp, Good Kid's Star Chart, Good kid's money saving record, / saving income and expenses balance sheet 2. Talent kids : projects/programs of thinking and working skills and 3 .Happy kids in happy society;School Lunch and School Milk programs, Public Performance of graduated student program.

3. Factors of strategic leadership which effect desirable characteristics of the students Mekong region educational area schools are 1) The comparison of job performance and standard (TA11) and 2) Correction or improvement of standard deviation (TA12) is positive factor. This Equation prediction potential is 33.00%

$$\text{Desirable characteristics} = 2.058 + 0.291 \text{ TA12} + 0.189 \text{ TA11}$$

$$R^2 = 0.330 \text{ Adj.}R^2 = 0.327$$

Keywords: Strategic Leadership, The desirable characteristics of the students, Mekong region educational area schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจึงต้องมีรูปแบบของความเป็นผู้นำที่เปลี่ยนแปลงไปและผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นรูปแบบของผู้นำชนิดที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร ผู้นำขององค์กรหลายแห่งที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้งสิ้น ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เริ่มจากการมีคุณสมบัติสำคัญคือ เป็นผู้วิสัยทัศน์ (Vision) กว้างไกล และนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จตามขั้นตอน (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2550) ต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการที่มีการปรับเปลี่ยน (วันเพ็ญ เจริญแพทย์, 2545) ในระดับองค์การมีการยอมรับกันว่า ความสำเร็จขององค์การไม่ว่าจะเรียกว่าเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results- Based Management) ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผล (กาญจนา ตระกูลบางคำ, 2538; วิไล ไม้แก้ว, 2538; สุเมธี จันทร์หอม, 2538)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพจะต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 3 ด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย, ด้านทักษะพิสัย, ด้านจิตพิสัยในด้านจิตพิสัยถือว่าเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตพิสัยของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ในมาตรฐานด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ถ้าหากนักเรียนได้รับการปลูกฝังเสริมสร้างพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัยเด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและในการปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนั้นยังไม่ชัดเจน เนื่องจากยังไม่มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนและเหมาะสมในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาชาติ ที่ต้องการให้นักเรียนดีเก่งและมีความสุข

การปฏิรูปการศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรครู นักเรียน และผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้ระดับคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้น โดยมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หรือมุ่งที่เป้าหมายผู้สำเร็จการศึกษา มากเกินไปจนละเลยในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เป็นผลผลิตของระบบการศึกษา ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความสัมพันธ์และปัจจัยทำนายที่บ่งบอกถึงบทบาทภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (ความดี ความเก่ง และมีความสุข) โดยมีคำถามการวิจัยว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อะไรบ้าง ในขณะที่เข้ามาบริหารงานโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการการศึกษากลุ่มน้ำโขง 2) นักเรียนในเขตพื้นที่บริการการศึกษากลุ่มน้ำโขง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อะไรบ้างที่โดดเด่นและเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ 3) มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และประเด็นปัญหาวิจัยสุดท้าย 4) มีปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอะไรบ้างที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในเขตพื้นที่บริการการศึกษา กลุ่มน้ำโขง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

แนวคิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษา มี 3 ด้านคือ 1. ด้านการกำหนดทิศทางของโรงเรียนประกอบด้วย 1) ความคิดความเข้าใจในระดับสูง 2) ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ 3) ความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคต 4) ความสามารถในการคิดเชิงปฏิบัติ 5) ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ 2. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำไปปฏิบัติ 4) การควบคุมการปฏิบัติการ 3. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ประกอบด้วย 1) การวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง 2) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด 3) การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาด หรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน

แนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 1. ด้านการเป็นคนดี ประกอบด้วย ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อและเสียสละ ความกตัญญูต่อเวที การประหยัด ความภูมิใจในความเป็นไทยและรักษาสมบัติชาติ ความขยัน อดทน และการมีมนุษยสัมพันธ์ 2. ด้านการเป็นคนเก่งประกอบด้วยความรู้ด้านวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะการทำงาน 3. ด้านการมีความสุขประกอบด้วยสุขภาพกาย สุขภาพจิตและชื่นชมในศิลปะดนตรีและกีฬา

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 2,515 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้จำนวน 335 คน ใช้การสุ่มอย่างง่ายแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling)

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการของอิทธิพลที่ผู้นำมีต่อบุคคลอื่นให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการเพื่อบรรลุและรักษาไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ขององค์การให้ครอบคลุมทั้งเป้าหมาย (ends) และวิธีการ (means) โดยการกำหนดทิศทางขององค์การ การนำไปสู่การปฏิบัติและการควบคุมหรือการประเมินกลยุทธ์

1. การกำหนดทิศทางขององค์การ หมายถึง วิธีการที่จะบรรลุตามวิสัยทัศน์นั้นจะต้องใช้วิธีการอย่างไร องค์การที่ประสบความสำเร็จคือองค์การที่สามารถแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณค่าและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยผู้นำจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ ความคิดความเข้าใจในระดับสูงความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคตความสามารถในการคิดเชิงปฏิบัติ และความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์

2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การตัดสินใจและการลงมือดำเนินการปฏิบัติของผู้บริหารซึ่งเป็นกำหนดการดำเนินงานระยะยาวขององค์การ การจัดการเชิงกลยุทธ์จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการจัดการที่เป็นพื้นฐานขององค์การหรือหน้าที่ของการบริหารจัดการ (functions of management) ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำไปปฏิบัติ และการควบคุมการปฏิบัติการ

3. การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการวัดการปฏิบัติงานที่ได้มีการวางแผนไว้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์กลยุทธ์ขององค์การโดยครอบคลุมการวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนดและการแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐานไปจากมาตรฐาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง ลักษณะประจำตัวของนักเรียนที่ชี้ให้เห็นถึงความเป็นที่ต้องการหรือเป็นที่ต้องประสงค์ ซึ่งกระบวนการที่จะสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนจะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 3 ประการ คือ การเป็นคนดี การเป็นคนเก่ง และการมีความสุข

1. การเป็นคนดี (Morality) หมายถึง ลักษณะการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงให้เห็นถึงความมีวินัยและรอบคอบ ความซื่อสัตย์ ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความกตัญญูกตเวที การประหยัดความภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติและรักษาสังแวดล้อม ความขยันหมั่น อุตุน และการมีมนุษยสัมพันธ์

2. การเป็นคนเก่ง (Achievement) หมายถึง ลักษณะการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงให้เห็นถึงการมีความรู้ด้านวิชาการ มีทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้และทักษะการทำงาน

3. การมีความสุข (Happiness) หมายถึง ลักษณะการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงให้เห็นถึงการมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต มีความชื่นชมในศิลปะ ดนตรีและกีฬา

เขตพื้นที่การศึกษาอนุภาคลุ่มน้ำโขง หมายถึง เขตพื้นที่บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณลุ่มน้ำโขง ได้แก่ จังหวัด อุบลราชธานี มุกดาหาร นครพนม บึงกาฬ หนองคาย เลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research: โดยการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ และการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดจากการวิจัยเชิงปริมาณ)

การศึกษาสังเคราะห์เอกสารปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน กำหนดเป็นกรอบแนวคิด และสร้างตัวแปรและเมื่อได้ตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน แล้วนำมาศึกษาเชิงปริมาณโดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณลุ่มน้ำโขง (ประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร นครพนม บึงกาฬ หนองคาย และเลย) จำนวน 2,515 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 395 คน ใช้รูปแบบการสุ่มอย่างง่ายแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยมี 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านการกำหนดทิศทางของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ความคิดความเข้าใจในระดับสูง 2) ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ 3) ความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคต 4) ความสามารถในการคิดเชิงปฏิบัติ และ 5) ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ 2. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมการปฏิบัติการ 3. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง 2) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด 3) การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาด หรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อวัดระดับพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1. ด้านการเป็นคนดี ประกอบด้วย ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อและเสียสละ ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความภูมิใจในความเป็นไทยและรักษาสังคมชาติ ความขยัน อุตุน และการมีมนุษยสัมพันธ์ 2. ด้านการเป็นคนเก่งประกอบด้วยความรู้ด้านวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะการทำงาน 3. ด้านการมีความสุขประกอบด้วยสุขภาพกาย สุขภาพจิตและชื่นชม ในศิลปะดนตรีและกีฬา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อวัดระดับการแสดงผลของนักเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation) และ สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัย โดยใช้การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) แบบขั้นบันได (Stepwise method)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตลุ่มน้ำโขง โดยภาพรวมและรายด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาลุ่มน้ำโขง อยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ คือ 1) ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ความคิดความเข้าใจในระดับสูง 3) ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ 4) ความสามารถในการคิดเชิงปฏิวัติ และ 5) ความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคต 1.2 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติคือ 1) การนำไปปฏิบัติ 2) การวางแผน 3) การควบคุมการปฏิบัติการ และ 4) การจัดองค์การ และ 1.3 ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ คือ 1) การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐาน 2) การวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง และ 3) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในเขตลุ่มน้ำโขง โดยภาพรวมและรายด้านการแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนมีการแสดงออกอยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ ดังนี้

2.1 การเป็นคนดี ประกอบด้วย 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความกตัญญูกตเวที 3) ความเอื้อเฟื้อ และเสียสละ 4) ความมีวินัยและรอบคอบ 5) การมีมนุษยสัมพันธ์ 6) ความขยัน อดทน 7) การประหยัด และ 8) ความภูมิใจในความเป็นไทย และรักษาสมบัติชาติ

2.2 ด้านการเป็นคนเก่ง ประกอบด้วย 1) ทักษะการทำงาน 2) ความรู้ด้านวิชาการ 3) ทักษะการแสวงหาความรู้ และ 4) ทักษะการคิด และ

2.3 ด้านการมีความสุข ประกอบด้วย 1) สุขภาพจิต 2) ชื่นชมในศิลปะดนตรีและกีฬา และ 3) สุขภาพกาย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($r = 0.531$)

ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์กับการเป็นคนดี ($r=0.482$) การเป็นคนเก่ง ($r=0.406$) และ การมีความสุข ($r=0.601$) อยู่ในระดับ ปานกลาง ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับด้านความสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.450$ และ $r = 0.523$)

4. ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาลุ่มน้ำโขง โดยตัวแปรภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 12 ตัวแปร เข้าไปในสมการพยากรณ์ได้สมการพยากรณ์ 4 สมการ ดังนี้

$$\text{ความเป็นคนดี} = 2.213 + 0.240 \text{ TA12} + 0.214 \text{ TA4} - 0.173 \text{ TA6} + 0.166 \text{ TA11}$$

$$R^2 = 0.268 \quad \text{Adj.} R^2 = 0.260$$

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านความเป็นคนดี จะเกิดขึ้นได้ก็เพราะปัจจัยภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ด้าน 1) การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐาน (TA12) 2) ความสามารถในการคิดเชิงปฏิวัติ (TA4) 3) การวางแผน (TA6) และ 4) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด (TA11) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนจะเป็นเด็กดีนั้น มีปัจจัยเชิงบวก 3 ปัจจัยคือ การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐาน 2) ความสามารถในการคิดเชิงปฏิวัติ และ 3) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนดส่วนปัจจัยเชิงลบ คือ การวางแผน สมการนี้มีอำนาจการทำนาย 0.268 หรือ ร้อยละ 26.80

$$\text{ความเป็นคนเก่ง} = 2.203 + 0.406 \text{ TA12}$$

$$R^2 = 0.176 \quad \text{Adj.} R^2 = 0.174$$

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความเป็นคนเก่ง จะเกิดขึ้นได้ก็เพราะปัจจัยภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐาน (TA12) เป็นปัจจัยเชิงบวก

สมการนี้มีอำนาจการทำนาย 0.176 หรือ ร้อยละ 17.60

คนมีความสุข = $1.857 + 0.242 TA12 + 0.254 TA11 + 0.219 TA8 - 0.147 TA5$

$R^2 = 0.382$ Adj.R2 = 0.375

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความเป็นคนมีความสุข จะเกิดขึ้นได้ก็เพราะปัจจัยภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ด้าน 1) การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐาน (TA12) 2) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด (TA11) 3) การนำไปปฏิบัติ (TA8) และ 4) ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ (TA5) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนจะเป็นเด็กที่มีความสุขนั้น มีปัจจัยเชิงบวก 3 ปัจจัยคือ 1) การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐาน 2) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนดและ 3) การนำไปปฏิบัติส่วนปัจจัยเชิงลบ คือ ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ สมการนี้มีอำนาจการทำนาย 0.382 หรือ ร้อยละ 38.20

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ = $2.058 + 0.291 TA12 + 0.189 TA11$

$R^2 = 0.330$ Adj.R2 = 0.327

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน จะเกิดขึ้นได้ก็เพราะปัจจัยภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ด้าน 1) การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด (TA11) และ 2) การแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐาน (TA12) เป็นปัจจัยเชิงบวก สมการนี้มีอำนาจการทำนาย 0.330 หรือ ร้อยละ 33.00

อภิปรายผล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นสำคัญของการศึกษาวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายไว้ ดังนี้ พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาลุ่มน้ำโขง อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนในเขตลุ่มน้ำโขง นอกจากจะมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานดังเช่นผู้บริหารโรงเรียนอื่นๆ แล้ว ยังจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจ ในวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การปกครอง และภูมิประเทศ ของพื้นที่ทั้งสองฝั่งโขง สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในเขตลุ่มน้ำโขง โดยภาพรวมและรายด้านการแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนมีการแสดงออกอยู่ในระดับมากหลายฝ่ายให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน คือ เด็กดี คนเก่ง และอยู่อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้บริหารจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน คนที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพดีทั้งกาย และจิตใจเป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพ ปลอดภัยจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีมาลา จตุพร (2548) พบว่า ลักษณะของนักเรียนเก่งจะต้องประเมินโดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ใน 5 วิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา ส่วนลักษณะของนักเรียนดี มีลักษณะเป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์ มีความอดทน มีความเมตตา มีความกตัญญู ตรงต่อเวลา ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข และลักษณะของนักเรียนมีความสุข มีลักษณะรู้จักคุณค่าของตนเอง รู้จักคุณค่าของผู้อื่น รู้จักพัฒนาตนเอง มีสุขภาพจิตดี ร่าเริงแจ่มใส มองโลกตามความเป็นจริงและ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตลุ่มน้ำโขงกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์กับการเป็นคนดี การเป็นคนเก่ง และ การมีความสุข อยู่ในระดับ ปานกลาง ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับด้านการมีความสุข อยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตลุ่มน้ำโขง นอกจากจะมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานดังเช่นผู้บริหารโรงเรียนอื่นๆ แล้ว ยังจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจ ในวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การปกครอง และภูมิประเทศ ของพื้นที่ทั้งสองฝั่ง บริบทของนักเรียน วัฒนธรรมของเราเปลี่ยนแปลงไปเร็วมาก ผิดกับของลาวที่ยังคงเดิม มีผ้าซิ่น สไบขาว ลวดวัฒนธรรมของเราลงบ้าง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยรัตน์ เมืองสง (2550) พบว่า วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ได้รับเลือกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการระดมความคิด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ก็จะมีมุมมองของแต่ละฝ่ายแตกต่างกัน ซึ่งเป็นเรื่องปกติในลักษณะของการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ผู้บริหารโรงเรียนจะมีการดำเนินงานด้านนโยบายและการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ครอบครัวทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การประสานสัมพันธ์กับส่วนราชการอื่นๆ ในบทบาทหน้าที่ของครู จุดสำคัญจะเน้นที่การเรียนการสอน จึงมีความใกล้ชิดกับนักเรียนและผู้ปกครองมาก ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนตั้งแต่เข้ามาในโรงเรียนจนกลับถึงบ้าน ในบางขณะครูก็ยังได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนอีกด้วย ดังจะพบในงานวิจัยของ นฤมล สุภาพทอง (2550) ที่กล่าวถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารแบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่มน้ำโขง

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 1. ด้านความเป็นคนดี จะเกิดขึ้นได้ก็เพราะปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ด้านการแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดไปจากมาตรฐาน ความสามารถในการคิดเชิงปฏิบัติ และการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด สำหรับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ มีผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีการนำผลการปรับปรุงเป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์ครั้งต่อไป สอดคล้องกับแนวคิด Dessler (1998) กล่าวถึงการควบคุมกลยุทธ์ ในองค์การไว้ว่า เป็นกระบวนการควบคุมความก้าวหน้าขององค์การเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และการแก้ไขในสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติที่ที่เหมาะสม หรือเป็นกระบวนการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติประสบความสำเร็จตามแผนกลยุทธ์ระยะยาวขององค์การ ตลอดจนการพิจารณาผลกระทบจากสภาพแวดล้อมและทิศทางกลยุทธ์ภายใน การควบคุมกลยุทธ์ สำหรับการควบคุมการปฏิบัติการ เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตามแผนกลยุทธ์ซึ่ง นฤมล สุภาพทอง (2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารแบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยแบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วมพยากรณ์ได้ร้อยละ 20.90 เมื่อร่วมกันทั้งสองแบบสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 23.70 และ เนตรพัฒนา ยาวีราช (2550) กล่าวถึง การควบคุม หรือการประเมินผลกลยุทธ์ ว่าเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ กล่าวคือ เป็นการประเมินผลงานเพื่อให้ทราบว่าการปฏิบัติไปทำให้องค์การบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ภายใต้พันธกิจ เพียงใด มีความคลาดเคลื่อนระหว่างวัตถุประสงค์กับการปฏิบัติจริงตรงไหน ควรต้องมีการปรับแก้อย่างไร กระบวนการประเมินผลงานหรือการควบคุม ซึ่งเป็นกระบวนการในการตรวจสอบกิจกรรมที่ปฏิบัติเพื่อให้แน่ใจว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามแผน หากมีความเบี่ยงเบนไปจากแผนก็จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารทั้งหลายล้วนต้องเกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการควบคุม แม้เป็นผู้บริหารในส่วนงานหรือกิจกรรมย่อยในแผนก็ตามซึ่งกระบวนการควบคุมจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง เช่น ผู้บริหารสังเกตการณ์ด้วยตนเอง มีการรายงานผลในรูปสถิติ มีการรายงานผลในรูปวาจา และมีการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า การนำผลการปฏิบัติงานจริงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด การรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และการแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และการนำผลการปรับปรุงเป็นข้อมูลในการวางแผนต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถแสดงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ได้โดยการให้เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน บุคลากรทางการศึกษาและองค์กรชุมชนเข้าร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียน ครูและ นักเรียน
2. ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายมีความจำเป็นต้องให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้งทางด้านดี เก่ง และมีสุข

โดยให้ความสำคัญต่อกิจกรรม/โครงการที่จะส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

3. องค์การภาครัฐในพื้นที่ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาโรงเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโขงเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม นอกจากนี้ยังต้องร่วมกันกำจัดปัญหาอบายมุขที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา ตระกูลบางคล้า. (2538). **ภาวะผู้นำด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เชวงศักดิ์ พลภูเขาเทเวศ. (2553). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2550). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- ปาริสา อร่ามเรือง. (2553). **การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิไล ไม้แก้ว. (2538). **วัฒนธรรมโรงเรียน และแรงส่งภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันเพ็ญ เจริญแพทย์. (2545). **การศึกษาพฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีมาลา จตุพร. (2548). **บรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศของโรงเรียนกับนักเรียนเก่ง ดี และมีความสุข**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเมธี จันทร์หอม. (2538). **คุณลักษณะผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Dess, G.G., & Miller, A. (1993). **Strategic management**. Singapore: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.